

STRATEGI FÖR FORSKNING INOM HÄLSO- OCH SJUKVÅRD 2018-2024

REGIONALA FORSKNINGSRÅDET
SAMVERKANSNÄMNDEN, UPPSALA-ÖREBRO SJUKVÅRDSREGION

Upprättare: Katarina Wijk, föreståndare RFR

Region Örebro län

Landstinget
DALARNA

Landstinget
i Värmland

LANDSTINGET
SÖRMLAND

Region Uppsala

Region
Gävleborg

Strategi för forskning inom hälso- och sjukvård, 2018-2024

– forskning ska utgöra en integrerad del av hälso- och sjukvården

Framtagen i samverkan av Region Dalarna, Region Gävleborg, Landstinget Sörmland, Region Uppsala, Landstinget i Värmland, Region Västmanland och Region Örebro län (Sjukvårdsregionen): Regionala forskningsrådet*.

Utgångspunkt

Forskning och evidens ska utgöra en integrerad del av hälso- och sjukvården och dess utveckling. I landstingens och regionernas uppdrag ingår att skapa goda förutsättningar för, och att bedriva, forskning inom hälso- och sjukvård av hög kvalitet och i enlighet med god etisk standard. Landstingen ska medverka vid finansiering, planering och genomförande av kliniskt forskningsarbete på hälso- och sjukvårdens område samt av folkhälsovetenskapligt forskningsarbete. Landstingen ska i dessa frågor, i den omfattning som behövs, samverka med varandra samt med berörda universitet och högskolor (SFS 2017:30).

Föreliggande strategi utgör en plattform för det forskningsuppdrag som åvilar hälso- och sjukvårdorganisation (SFS 2017:30) och stadfäster ett antal förutsättningar som är väsentliga för att fortsätta utveckla forskningsverksamheterna och samverkan kring detta inom Uppsala-Örebro sjukvårdsregion. Strategin tar sin utgångspunkt i de behov som finns i landsting och regioner inom Dalarna, Gävleborg, Sörmland, Uppsala, Värmland, Västmanland och Örebro, fortsättningsvis kallad Sjukvårdsregionen. Vidare tar den även utgångspunkt i det positionspapper för klinisk forskning som SKL tagit fram:

<http://skl.se/download/18.6ee610e515505b6272dec3e3/1467287590637/Positionspapper+klinisk+forskning+SKL.pdf>. Strategin harmoniserar också med de utmaningar som lyfts i forskningspropositionen <http://www.regeringen.se/regeringens-politik/kunskap-i-samverkan---regeringens-forskningsproposition/>.

I Uppsala-Örebro sjukvårdsregion finns ett avtalsbaserat forskningssamarbete som omfattar två inriktningar. Den ena inriktningen avser samordning av kliniska studier "Forum Uppsala-Örebro", den andra har till primärt uppdrag att hantera forskningsansökningar och anslag för regionövergripande forskning.

Syfte och mål med forskning inom Sjukvårdsregionen

Landsting och regioner bedriver en kunskapsintensiv verksamhet och behöver därmed medverka i kunskapsutveckling och framtagande av evidens som en del av kärnuppdraget. Forskning och utveckling förbättrar möjligheterna att ge god hälso- och sjukvård.

Region Örebro län

Landstinget
DALARNA

Landstinget
i Värmland

Region Uppsala

Region
Gävleborg

Målsättningen är att genom forskning producera kunskap som bidrar till bättre behandlingsmetoder och ökad hälsa för personer som är i kontakt med hälso- och sjukvård. En målsättning är att inte stanna vid forskningen utan att andra delar av Sjukvårdsregionen aktivt arbetar för att forskningsbaserad kunskap och lösningar verifieras och implementeras, vilket bidrar till ökad kunskapsstyrning i form av evidenssäkrade behandlingsmetoder och innovationer. En målsättning är att landsting/regioner tillsammans bygger stödstrukturer för forskning som bidrar till en attraktiv och stärkt ställning för Sjukvårdsregionen. För vårdens engagemang är patientnyttan en grundläggande utgångspunkten.

Ett mål för verksamheten är:

"En stark regional infrastruktur för klinisk forskning av hög kvalitet som ger bästa möjliga förutsättningar för utveckling av hälso- och sjukvård, ekonomisk tillväxt och arbetstillfällen. Akademien, hälso- och sjukvården och industrin har en god samverkan där delarna stärker helheten."

Samverkan är en förutsättning

I Sjukvårdsregionen ska aktiv samverkan kring forskning fortsätta ske och stärkas. Nära samarbete med aktörer inom området som andra landsting/regioner, universitet, högskolor, myndigheter, forskningsfinansiärer och life science-industrin är en förutsättning.

Det innebär att ett avtalsbaserat samarbete mellan landstingen och regionerna i Dalarna, Gävleborg, Sörmland, Uppsala, Värmland, Västmanland och Örebro ska finnas, som reglerar samverkan, gemensam finansiering och organisering. I denna samverkan ska nätverk för olika professioner inom forskning uppmuntras och i vissa fall regleras med exempelvis nätverk för landstingens och regionernas forskningschefer, forskningssjuksköterskor, jurister, biostatistiker etc. Riktade forskningsmedel ska finnas som gynnar samverkan. För att få hög kvalitet på den forskningsverksamhet som bedrivs ska vetenskaplig kompetens värderas i rekrytering och vid anslagsfördelning.

Inom Sjukvårdsregionen verkar vi för ökad andel forskningsprojekt som innebär att samverkan sker mellan flera aktörer och/eller tvärvetenskapligt. Nationella och internationella samarbeten uppmuntras. Sjukvårdsregionen verkar för att infrastrukturer förenklar möten och digitala nätverk. Genom ett gott samarbetsklimat blir Sjukvårdsregionen en attraktiv region att bedriva klinisk forskning i. Genom samverkan över länsgränserna blir Sjukvårdsregionen starkare tillsammans.

Forskning ska vara en integrerad del av grunduppdraget

I Sjukvårdsregionen ska det, i verksamheter där klinisk forskning bedrivs, uttalat ingå i all vårdpersonals uppdrag att bidra till att klinisk forskning kan genomföras.

Det innebär att en positiv attityd till forskning ska genomsyra verksamheterna, därtill att evidens utgör en grundpelare i det dagliga arbetet.

Inom Sjukvårdsregionen verkar vi för att ledning på alla nivåer känner till förutsättningar för forskning, efterfrågar evidens samt stödjer, uppmuntrar och följer upp forskningsaktiviteter i sin verksamhet. Ansvarig för att utforma gemensam samordning av uppföljningssystem är den regionala noden för kliniska studier. I utbildning för medarbetare och nya chefer på alla nivåer, bör kunskap om forskning integreras och regionala utbildningsinsatser arrangeras.

Skapa jämlika förutsättningar för att bedriva forskning

I Sjukvårdsregionen ska den gemensamma regionala verksamheten utformas så att goda förutsättningar skapas för att stödja medarbetare i landsting och regioner att bedriva klinisk forskning under jämlika förhållanden.

Det innebär att de sjukvårdregionövergripande satsningar som görs på forskning beaktar jämlikhetsperspektiv. Förutsättningar för att bedriva forskning bör vara likartade oavsett profession, kön eller ämnesområde. Gemensamma riktlinjer för exempelvis karriärvägar efter disputation ska eftersträvas vilket bidrar till attraktivitet.

Inom Sjukvårdsregionen ska omotiverade skillnader i villkor för att bedriva forskning undvikas. Nuvarande villkor för forskning inom region och landsting ska kartläggas för att åskådliggöra förutsättningar såsom resurser, tid och organisering för forskning. Vetenskapsrådets satsning på klinisk forskning bör kontinuerligt följas upp på regional nivå genom mätbara mål. För att bibehålla vetenskapligt kompetent personal inom Sjukvårdsregionen ska karriärvägar tydliggöras och kommuniceras.

Etablera regionövergripande infrastruktur

I Sjukvårdsregionen ska en god infrastruktur för klinisk forskning finnas som möjliggör och stimulerar ett långsiktigt arbete, detta som komplement till den idag befintliga infrastrukturen som finns på länsnivå.

Det innebär att regional samordning sker inom områden där samverkan skapar mervärde. Vissa funktioner behöver finnas nära den kliniska verksamheten exempelvis forskningssjuksköterskor, medan andra med fördel kan samordnas regionalt exempelvis; stöd för anslagsansökningar, forskarrådgivning, utbildning, datahantering etc.

Inom Sjukvårdsregionen ska insatser samordnas regionalt genom bl.a. befintligt FoU-chefsnätverk, regionalt biobankcentra, regionalt forskningsråd och dess regionala nod för samordning av kliniska studier. På regional nivå behövs fortsatt utveckling av uppföljningssystem, samordningsstöd och stödresurser som underlättar för klinisk forskning på länsnivå. Inom biobanksområdet ska klinisk information om patienterna i ännu högre utsträckning kopplas till biologiska data. Det innebär att effektiva IT-system behövs inom Sjukvårdsregionen, liksom att processer för att handha rättsenliga och etiska frågor behöver vidareutvecklas.

Ta tillvara patienters kunskap

Inom Sjukvårdsregionen ska patienternas kunskap, erfarenheter och vilja att delta i klinisk forskning tas tillvara och patienten ses som medskapare.

Det innebär att patienters erfarenhet och kunskap tas tillvara i olika sammanhang. Detta stödjer viljeinriktningar om att eftersträva personcentrerad vård.

Inom Sjukvårdsregionen ska en inventering göras beträffande patientföreningar-/grupperingar. Register ska sammanställas med kontaktuppgifter till patientföreningar. Ansvar för detta ges till Regionala noden som arbetar på uppdrag av Regionala forskningsrådet med samordning av kliniska studier på regional nivå. Patienter ska aktivt bjudas in till samråd, fokusgrupper och andra grupperingar i utvecklingsarbetet.

Hög kvalitet och i enlighet med god etik

I Sjukvårdsregionen ska säkerställas att forskning utförs med hög kvalitet och i enlighet med god etisk standard hos alla aktörer inom den offentligt finansierade vården, genom att i upphandlingar och avtal säkerställa förutsättningarna för och styrningen av klinisk forskning.

Det innebär att villkoren för forskning och medverkan i forskningsprojekt ska vara desamma oavsett utförare av vård eller ersättningsmodell. Som ett första steg ska en regional inventering av villkor för forskning hos alla aktörer inom den offentligt finansierade vården genomföras.

Inom Sjukvårdsregionen ska förutsättningar för klinisk forskning beaktas och följas upp inom såväl egen driven som den driven av alternativ utförare av hälso- och sjukvård. Ett regionalt uppföljningssystem som beaktar kvalitet och god etisk standard för all klinisk forskning ska tas fram.

Verka för kunskapsstyrning

Inom Sjukvårdsregionen ska system utvecklas för att snabbare och mer effektivt omsätta forskningsresultat i praktiken.

Det innebär att bästa tillgängliga kunskap används inom vården, att ny kunskap implementeras, att kunskapsluckor systematiskt identifieras och att forskning bidrar till att fylla kunskapsluckor. Utvecklingen av detta arbete följer den etablerade struktur för kunskapsstyrning som finns på nationell nivå.

Inom Sjukvårdsregionen ska det finnas en koppling mellan den forskande organisationen och kunskapsorganisationen.

*Regionala forskningsrådet

Regionala Forskningsrådet är ett avtalsbaserat samarbete mellan Landstinget Dalarna, Region Gävleborg, Landstinget Sörmland, Region Uppsala, Landstinget i Värmland, Region Västmanland och Region Örebro län. Regionala forskningsrådet och dess regionala nod för samordning av kliniska studier verkar för att stärka klinisk forskning inom Sjukvårdsregionen samt bidrar till regionalt samarbete inom klinisk forskning med hög kvalitet och relevans som bygger på och involverar hälso- och sjukvårdens resurser. Regionala Forskningsrådet har uppdragsansvar för styrningen av den Regionala Noden för Samordning av Kliniska Studier – Forum Uppsala-Örebro; ett samarbete mellan Vetenskapsrådet och Sveriges sex hälso- och sjukvårdsregioner.